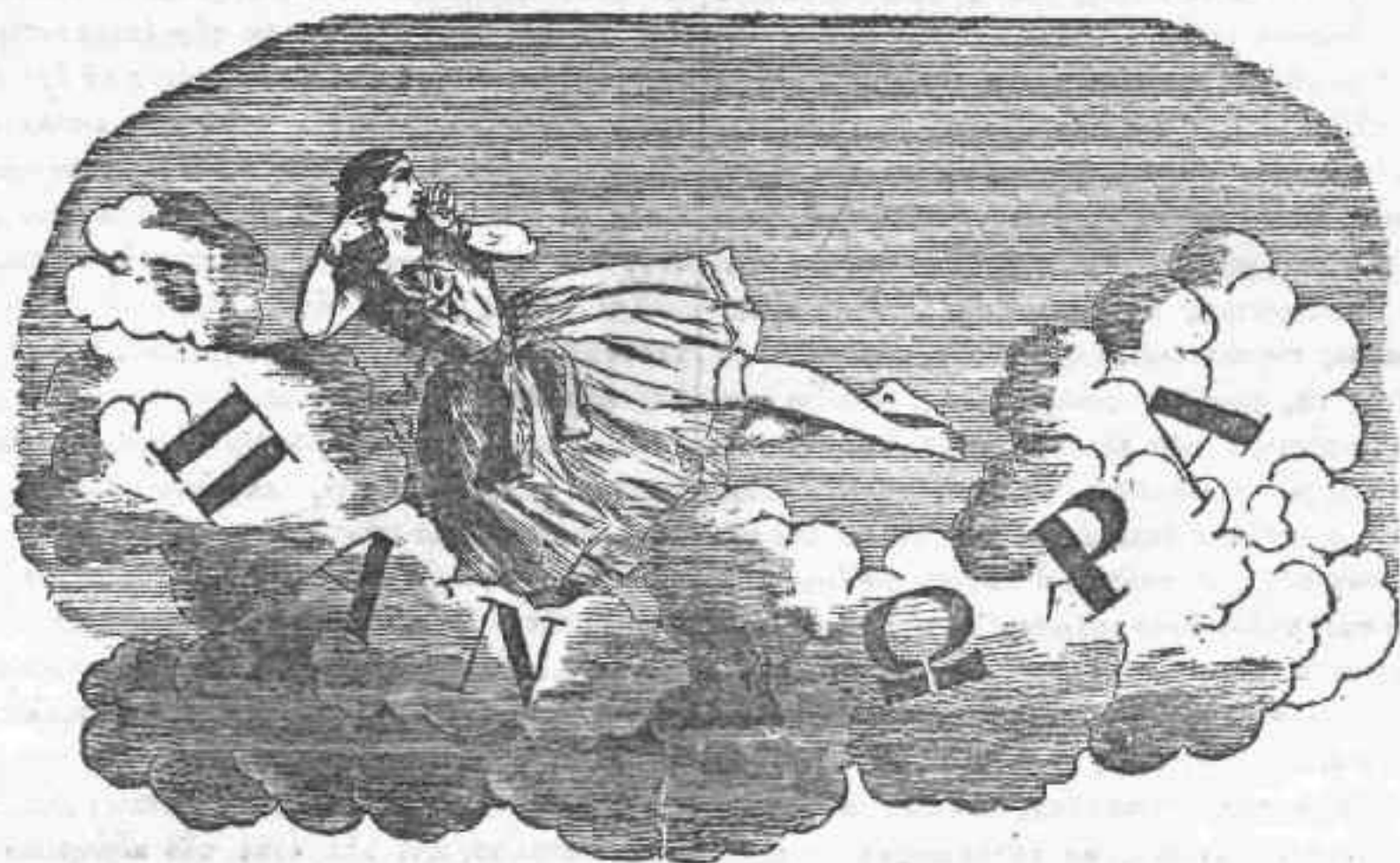

15. ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΝ. 1853.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

ΦΥΛΛ. 70.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΤΗΣ ΣΑΛΙΣΒΟΥΡΙΑΣ

Ἡτοί

Η ΣΤΕΦΘΕΙΣΑ ΑΡΕΤΗ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

—ο—

Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὸν γάμον αὐτοῦ ὁ Μοντάγκιος μετὰ τοῦ κόμητος δὲ Σουφφὸρ ἐπτάλη παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς Φλάνδραν. Ἀλλ' ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἀπέβη δυστυχὴς, διότι αἰχμαλωτισθέντες ἀμφότεροι μεταφέρθησαν εἰς Γαλλίαν· τὸ δὲ χειρὶν, οἱ Σκῶτοι ὠφεληθέντες ἐκ τῆς ἀτυχίας ταύτης, καὶ ὑπολαβόντες τὴν κομητείαν τῆς Σαλισβουρίας ὅπως ἀπροστάτευτον, ἔσπευσαν πρὸς πολιρκίαν αὐτῆς ὑποκινήσαντες καὶ στρατὸν, μεθ' οὗ ἤλπιζον νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλ' ἐψεύσθησαν τῶν ἐλπίδων των· διότι, ὁ κόμης ἀναχωρῶν, τόσον καλῶς διέθεσε τὰ πράγματα, καὶ τόσον συνετὰς διαταγὰς ἔδωκεν, ὥστε ἡ φρουρὰ τοὺς ἀπεδίωξε μὲ μεγίστην αὐτῶν καταστροφὴν.

Ὁ βασιλεὺς, πληροφορηθεὶς τὴν εἰσβολὴν ταύτην, ἐκίνησε μετὰ στρατοῦ πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ φρουρίου. Ἀλλὰ καθ' ὁδὸν ἔμαθε τὴν διάλυσιν τῆς πολιρκίας, καὶ ἐπομένως τὸ ἀνωφελὲς τῆς βοηθείας αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως ἦτον ἤδη πολλὰ πλησίον, δὲν θέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ πρὶν ἰδῇ τὴν κόμησσαν τῆς Σαλισβουρίας καὶ συνδιαλεχθῇ φιλοφρόνως μετ' αὐτῆς περὶ τοῦ τρόμου, ὃν ἐπροξένησαν εἰς αὐτὴν οἱ Σκῶτοι. Πλὴν, φεῦ! ὁ βασιλεὺς διὰ πολλοῦ ἐπλήρωσε τὴν περιποίησιν ταύτην.

Ἡ κόμησσα, εἰδοποιηθεῖσα περὶ τῆς τιμῆς ἧς ἠξιοῦτο παρὰ τοῦ βασιλέως, ἐξῆλθεν εἰς προὔπαντησιν αὐτοῦ παρακολουθουμένη ὑπὸ τῶν ἀμφιπόλων αὐτῆς, καὶ συνοδευομένη ὑπὸ τῶν γενναίων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες τόσον ἀνδρείως τὴν ὑπερασπίσθησαν. Ἐπεμελήθη δὲ νὰ κοσμήσῃ ἑαυτὴν μ' ὅ,τι τιμαλφέστερον

Ἐδουάρδος ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας καὶ πατὴρ τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου Ἐδουάρδου, ὅστις ὑπὸ τὴν ἐπιθυμίαν Πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας ἐνίκησε τοὺς Γάλλους παρὰ τὸ Πικτῶνον συλλαβὼν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἰωάννην, εἰς διηνεκὴ πρὸς τοὺς Γάλλους διατελὼν πόλεμον, καὶ βλέπων ὅτι οἱ ὅμοιοι αὐτοῦ Σκῶτοι, ὠφελοῦμενοι ἐκ τῆς περιστάσεως, ἐπειρῶντο τὴν κατάκτησιν μέρους τῶν ἐπαρχιῶν του, ἐπεμψε τὸν λοχαγὸν Γουλιέλμον δὲ Μοντάγκιον μετὰ στρατοῦ ἀξιολόγου πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ὁρίων. Οὗτος δὲ διὰ πολλῶν ἀγώνων ἀπέκρουσε τοὺς ἐχθροὺς, ἐνίσχυσε τὸ Φόζαμποῦρ, καὶ πολλὰ διέπραξεν ἔργα ἀγαθὰ, διὰ τὰ ὅποια ὁ βασιλεὺς, ἐπαξίως ἀνταμείβων αὐτόν, ἀνέδειξε κόμητα τῆς Σαλισβουρίας, καὶ ἐνόμηνε μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ πρωθυπουργοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῶν μᾶλλον εὐειδῶν νειανίδων τῆς Αὐλῆς.

εἶχεν, ὥστε ὁ καλλωπισμὸς οὗτος, ἅμα δὲ καὶ ἡ χαρὰ ὅτι διέφυγε κίνδυνον τόσῳ μέγαν καθίστανον λαμπρότερον τὸ κάλλος αὐτῆς, οὐχὶ ἀμέτοχον αἰδοῦς καὶ μετριοφροσύνης.

Τοιαύτη λοιπὸν παρουσιάσθη τῷ Ἐδουάρδῳ, ὥστε οὗτος εὗρεν αὐτὴν περικαλλεστέραν πασῶν ἃς ποτε εἶχεν ἰδεῖ, καὶ μᾶλλον ἐπιφοβὸν καὶ αὐτῶν τῶν Γάλλων καὶ Σκώτων, κἂν ἤθελον ἔχει πάσας αὐτῶν τὰς δυνάμεις συγκεντρωμένας.

Μετὰ δὲ τὰς συνήθεις φιλοφρονήσεις, νομίζω, κυρία μου, τῇ εἶπε μὲ ὕψος ἐρασμιώτατον, ὅτι περιττὸν ἦτο νὰ ὀπλισθῶσιν οἱ ἄνδρες οὗτοι πρὸς ὑπεράσπισίν σας, διότι ἀρκετὸν ἤθελεν εἶσθαι νὰ φανῇτε ἐπὶ τῶν προμαχόνων τοῦ φρουρίου· οἱ δ' ἐχθροὶ, σθεδόμενοι τὰ θελγητρά σας, οὐδ' ἤθελον τολμήσει νὰ τὸ προσβάλλωσι, διότι ἤθέλετε προξενήσει πλείονα ἐν τῇ καρδίᾳ των ἐντύπωσιν, ἢ ὅσῃν τὰ ὅπλα των ἐπέφερον βλάβην ἐπὶ τοῦ φρουρίου.

Ἀλλ' ἡ κόμησσα ἐρυθρίκασα, Βασιλεῦ, ἀπήντησε, στοχάζομαι ὅτι δὲν θὰ ἦμην τόσον ἀσφαλῆς, εἰς τὴν θέσιν ἡ Υ. Μ. ἔκρινεν εὐλογον νὰ τεθῶ, διότι ὁ τρόπος καθ' ὃν οἱ Σκῶτοι προσέβαλλον, ἐπέκεινα τῶν δώδεκα ὥρων, τὸ φρούριον τοῦτο, ἐνθ' ἐγνώριζον καλῶς ὅτι εὐρισκόμεν, ἀποδεικνύει ἐναργῶς ὅτι ἀπεκδύθησαν πᾶσαν φιλανθρωπίαν, καὶ ὅτι οὐδὲν παρ' αὐτῶν εὐγενὲς αἰσθημα ὠρεῖται νὰ περιμένω.

Ἐκ τῆς ἀπαντήσεως ταύτης, ἐνόησεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἡ κόμησσα ἠθέλησε ν' ἀλλάξῃ τὴν ὑμιλίαν ἐκείνην. Θυμάσας δὲ τὴν φρόνησιν αὐτῆς, καὶ μὴ ἐπιθυμῶν νὰ τὴν λυπήσῃ, ὑπάγωμεν, εἶπε, κυρία, εἰς τὸ φρούριον, ἵνα ἰδῶμεν τὰ κρημνισθέντα μέρη ἀπὸ τὰς σφαῖρας τῶν ἐχθρῶν, ἅτινα δυνατόν νὰ ἐπισκευασθῶσιν εὐκολώτερον ἀπὸ τὰς καταστροφὰς τὰς ὁποίας ὑμεῖς προξενεῖτε μὲν, ἀλλὰ δὲν θέλετε, ὡς βλέπω, νὰ ὁμολογήσατε.

Ἡ κόμησσα εἶχε προπαρασκευάσει γεῦμα μεγαλοπρεπές, ὅπερ παρέθηκεν ἅμα τῇ ἀφίξει τῆς Α. Μ. Ἀλλ' ὁ μονάρχης οὗτος οὐδὲν σχεδὸν ἐγεύθη, προσέχων ὅλως εἰς τὰ σπάνια πλεονεκτήματα τῆς ὡραίας ἐκείνης, καὶ κατεχόμενος ἀπὸ τὴν πάλιν τῆς καρδίας του προερχομένης ἐκ τοῦ βλαστήσαντος τότε πάθους του. Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τῆς μεγίστης δυσκολίας, ἦν προέδλεπεν εἰς τὴν κατάκτησιν τῆς καρδίας τῆς κομήσσης, ἠσθάνετο ἐνταυτῷ ὅτι ἡ γενναιότης τὸν ἀπέτρεπε τοῦ νὰ τὴν προσβάλλῃ, καὶ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἐξουσίαν του, ὅπως δελεάσῃ σύζυγον ἄνδρος, ὅστις διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις του ἦτον ἄξιός ἀνταμοιβῆς ἄλλης, καὶ μάλιστα καθ' ὃν καιρὸν οἱ ἐχθροὶ του κατεῖχον αὐτὸν σιδηροδέσιμον. Πῶς, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ, νὰ ἐπαυξήσω τὰς λύπας του, ἀφαιρῶν ἀπ' αὐτοῦ τὸ μόνον, ὅπερ δύναται νὰ τὰς ἀνακουφίσῃ; Ὅχι, ποσῶς δὲν συγκατατίθεμαι ἡ τῆς κομήσσης ἀρετὴ πρέπει, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, νὰ μοὶ γείνῃ παραδειγματικὴ, καὶ νὰ μ' ἐνισχύσῃ κατὰ τῆς ἐντυπώσεως, ἣν ἐπροξένησαν ἐπὶ τῆς καρδίας μου τὰ θελγητρά της.

Ἐνῷ τοιαῦτα διελογίζετο, ἡ κόμησσα θλιβομένη διότι δὲν ἔτρωγε, καὶ νομίζουσα ὅτι τὰ ἐδέσματα

δὲν ἦσαν ἀρεστὰ εἰς αὐτὸν, ἔσπευσε νὰ δικαιολογηθῇ εἰποῦσα ὅτι ταῦτα ἦσαν ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων της, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ δὲν ἦτο συνεθισμένη νὰ ἔχῃ ὁμοτράπεζον τοσοῦτον μέγιστον μονάρχην, ἐπεκαλεῖτο τὴν ἐπιεικῆ συγκατάβασιν τῆς Α. Μ. καθ' ὃν καιρὸν μάλιστα αἱ ταρχαὶ τῆς πολιορκίας ἐπέφερον μεγάλην σύγχυσιν εἰς τε τὸν νοῦν καὶ τὴν οἰκίαν της.

Τῆς λύπης μου τὸ αἶτιον δὲν εἶναι τοῦτο, ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς στενάξας βαθέως, ἀλλ' ἡ ταρχὴ τῆς καρδίας μου, προσέθηκε ψιθυρίζων. Ἡ κόμησσα ὁμῶς, ἀπειρος ἐρωτικῶν συνδιαλέξεων, δὲν ἐνόησε παντάπασιν τὴν ἀπάντησιν, καὶ νομίσασα ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλυπεῖτο διὰ τὴν ἀρπαγὴν, τὴν ὁποίαν οἱ Σκῶτοι ἐτόλμησαν νὰ ἐπιχειρήσωσι, τῷ παρετήρησε ταπεινῶς ὅτι ἔπρεπεν ἤδη νὰ λησμονήσῃ τὴν ὕβριν ταύτην, καὶ νὰ εὐχαριστηθῇ διὰ τὴν νίκην, καὶ νὰ χαίρῃ, καθόσον αὕτη δὲν ἐπροξένησε πολλὴν αἱματοχυσίαν.

Α! Κυρία, εἶπε τότε ὁ βασιλεὺς, ἐγκαταλιπὼν τὴν τράπεζαν, καὶ ὀδηγήσας τὴν κόμησσαν πλησίον τινὸς παραθύρου, μὲ εἶνε ἀδύνατον ν' ἀνθέξω πλέον, ἡ γενναιότης μου ἐξηντλήθη, ἂν καὶ ἐπάλαισεν ἀρκετὰ πρὸς τὸ πάθος μου τὸ ὅποιον ὑμεῖς μόνον δύνασθε νὰ θεραπεύσητε.

Βασιλεῦ! ἀνεφώνησεν ἐκπληκτος ἡ κόμησσα, νομίσασα ὅτι ὁ ἡγεμὼν ἠσθάνετο μεγίστην τινὰ θλίψιν, ἃς μοὶ διακοινώσῃ ταχέως ἡ Υ. Μ. τὴν λύπην της, καὶ εἶμαι πρόθυμος καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ αἵματος μου νὰ χύσω ῥανίδα, ἐὰν αὕτη θεωρηθῇ ἀναγκαία, χάριν τοῦ κυριάρχου, εὐεργέτου, καὶ σωτῆρός μου.

Τῆς εὐσπλαγγνίας σας ἔχω ἀνάγκην καὶ οὐχὶ τοῦ αἵματός σας, ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ αὐτὸ μὲ εἶναι πολυτιμώτατον, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ χυθῇ· καὶ ἂν ἦνε ἀληθές ὅτι ἐπιθυμεῖτε τὴν ὑπαρξίν μου, ὀλίγη ἐκ μέρους ὑμῶν συμπάθεια, τὴν ὁποίαν καὶ αὕτη ἡ φιλανθρωπία σᾶς ἐπιβάλλει, δύναται ν' ἀπομακρύνῃ τὴν θλίψιν, τὴν ὁποίαν οἱ ὀφθαλμοί σας μοὶ ἐπέφεραν. Ἠλθον ἐνταῦθα νὰ σᾶς ὑπερασπισθῶ κατὰ τῶν προπατῶν ἐκείνων τῶν τολμησάντων νὰ σᾶς προσβάλλωσι, καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς καλῆς μου διαθέσεως καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν μου, κατεστράφη ὁ ἴδιος καὶ ἠττήθη ἐκ τῆς ἰσχύος τῶν θελγητρῶν σας. Δὲν πρέπει τάχα νὰ φεισθῇτε ἐνὸς ἡγεμόνος, παρ' οὗ νομίζετε ὅτι ἔχετε ὑποχρεώσεις τινάς, καὶ ὅστις ἐθεώρει ἀείποτε τὴν οἰκογένειάν σας μὲ τινα προτίμησιν; Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὸ κακὸν ἔχεινε τέλος, δὲν εἶνε ἐπ' ἀνάγκης ν' ἀναδράμω πρὸς τὸ αἶτιον, ὅπως εὖρω θεραπείαν; Καὶ εἶνε δυνατόν νὰ φανῇτε τόσον σκληρὰ ὥστε νὰ μοὶ τὴν ἀποποιηθῇτε, ἐνῷ μάλιστα γνωρίζετε ὅτι ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἡ ζωή μου;

Τοιαῦτα λέγων ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθῇ ἐπὶ πολὺ καθότι ἡ κόμησσα, ἐκπλαγείσα δὲν εἶχε κατὰ νοῦν νὰ τὸν διακόψῃ. Ἀλλὰ στρέψας τὸν λόγον, καὶ πῶς, κυρία, τῇ εἶπε περιπαθῶς, δὲν ἀποκρίνεσθε; λαλήσατε, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ὡραίου σας στόματος ἀναμένω τὴν ἀπόφασιν τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου μου.

Ὁμολογῶ, βασιλεῦ, εἶπε τότε ἡ κόμησσα, ὅτι τοσοῦτον οἱ λόγοι σας μ' ἐξέπληξαν, ὥστε ἀποροῦσα

λέξεων, δι' ὧν νὰ δυνήθω νὰ σᾶς ἐκφράσω τὴν ἐκ-
πληξίν μου, ἔμεινα σιωπηλὴ μέχρι ταύτης τῆς στιγ-
μῆς, καθ' ἣν μὲ ὑποχρεοῦτε νὰ λαλήσω. Δὲν δύνα-
μαι νὰ συνέλθω· πῶς! νὰ θελήσετε ἐν μιᾷ καὶ τῇ
αὐτῇ ἡμέρᾳ ν' ἀναμείψετε τόσας προσβολὰς μετ' ὅσας κα-
λοκαγαθίας, φέρων με εἰς θέσιν τοιαύτην, ὥστε ν' ἀγο-
ράσω διὰ τῆς τιμῆς μου τὴν ἐπίσκεψιν, τὴν ὁποίαν ὑ-
δοκήσατε νὰ μοὶ κάμετε; Διέφυγε, βασιλεῦ, τῆς μνή-
μης σας ἡ μεγάλη πρὸς ὑμᾶς ἀφοσίωσις τῆς οἰκογενείας
μου, καὶ σᾶς συγχωρεῖ ἡ φιλανθρωπία νὰ διανοήσθε ὅ-
πως δελεάσητε σύζυγον ἀνδρὸς, κατεχομένου παρὰ τῶν
ἐχθρῶν σας σιδηροδεσμίου; Ἄ! ἀφετέ με νὰ θρηνώ
τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐλευθερίας του· ἀφετέ με νὰ θρη-
νῶ τὴν ἀπουσίαν του, καὶ μὴν αὐξάνετε τὴν θλίψιν
μου διὰ προτάσεων, τὰς ὁποίας παρ' οὐδενὸς ἄλλου
τολμητίου, πλὴν ὑμῶν, ἠθέλον ἀκροασθῆ τόσον συγ-
καταβατικῶς. Ἄν καὶ κυριάρχης, ἡ ἐξουσία σας ὅμως,
βασιλεῦ, ἔχει ὅρια, καὶ ἐπειδὴ αἰτεῖτε θετικὴν παρ' ἐ-
μοῦ ἀπάντησιν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς εἰπῶ,
ἀνευ παρεκτροπῆς τοῦ πρὸς ὑμᾶς ὀφειλομένου σεβας-
μοῦ, ὅτι δύνασθε, ἐάν θέλητε, νὰ μ' ἀφαιρέσητε τὴν
ζωὴν, νὰ μ' ἀποστερήσετε παντὸς ἀγαθοῦ, ὅπερ δυ-
νατὸν νὰ ἔχω, οὐδέποτε ὅμως νὰ μὲ κατορθώσητε ν'
ἀπολέσω τὴν τιμὴν, ἀνευ τῆς ὁποίας ἡ ζωὴ καὶ τὸ
μέλλον ἠθέλον μὲ προξενεῖ φρίκην, καὶ ἥτις μόνῃ δύ-
νεται νὰ μὲ παραμυθῇ εἰς τὰς συμφορὰς, ὅσας ἐκ
τῆς ὀργῆς σας ἠθέλον ὑποστῆ. Ἀλλὰ τί λέγω; δύ-
νεται νὰ διεγείρῃ ἡ ἀθωότης τὴν ὀργὴν τῆς Υ. Μ.;
τοῦναντίον μάλιστα, ἐάν ἀπηντᾷτε τὰς ἀδυναμίας
τὰς ὁποίας ἐν ἐμοὶ ἤδη ἀναζητεῖτε, δὲν ἦτο χρέος
σας, βασιλεῦ, νὰ μὲ κάμετε νὰ αἰσθανθῶ τὰ ἀπο-
τελέσματα αὐτῶν; Ναι, βασιλεῦ, ὡς πατὴρ τῶν
ὑπηκόων σας, αἱ πρὸς ὑμᾶς τῶν συγγενῶν μου ἐκ-
δουλεύσεις, αἱ τοῦ συζύγου μου, ἡ αἰχμαλωσία αὐ-
τοῦ, ταῦτα πάντα δὲν ἔπρεπε νὰ σᾶς χορηγήσωσι τὸ
δικαίωμα νὰ μὲ τιμωρήσητε, ἂν ἠτίμαζον συγγε-
νεῖς καὶ σύζυγον; Πιστεύω ὅτι τοῦτο ἦτον ἀπλὴ
ἐκ μέρους τῆς Υ. Μ. δοκιμασία· ἀλλὰ καὶ αὕτη εἶνε
δι' ἐμὲ λυπηροτάτη, ὡς ἀποδεικνύουσα ἀμφιβολίαν
τινὰ περὶ τῆς ἀρετῆς μου. Ὅθεν, βασιλεῦ, ὅπως καὶ
ἂν διαβάσανίσω τὸ πρᾶγμα, δὲν εὐρίσκω εἰς τοὺς λό-
γους σας, εἰμὴ ἀφορμὴν θλίψεως καὶ λύπης, δια-
ταράττουσαν τὴν χαρὰν, ἥτις ὡς ἐκ τῆς παρουσίας
σας, καὶ τῆς φυγῆς τῶν ἐχθρῶν, διεχύθη ἐν τῇ καρ-
δίᾳ μου. Βλέπω καλῶς ὅτι ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀρξαμένη
μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐνεκα τῆς πολιορκίας, καὶ
φωτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐχθρικοῦ πυρός, τελευτᾷ θλιβερά,
καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ μετὰ τῶν δυστυχιστέρων
τῆς ζωῆς μου. Ἀνάρμοστον εἶνε βεβαίως εἰς σύζυγον
ἀνδρὸς αἰχμαλώτου νὰ διάγῃ ἐπὶ πολὺ χαίρουσα,
καὶ κατακρίνω ἐμαυτὴν δι' ὅσας στιγμὰς σήμερον
δεήνυσα τοιοιτοτρόπως, τιμωρηθεῖσα ἐνεκα τούτου
αὐστηρότατα καὶ παρὰ τῆς Υ. Μ.

Ἐνταῦθα τῆς κομήσεως τὰ δάκρυα ἔρρευσαν, ὁ δὲ
βασιλεὺς συγκινηθεὶς, καὶ γοητευθεὶς ἐκ τῶν θεληγέ-
τρων, πολλῶν δὲ μᾶλλον ἐκ τῆς ἀρετῆς αὐτῆς, με-
τέβη, ἀνευ τινὸς ἀπαντήσεως, εἰς τὸ δι' αὐτὸν ἐτοι-
μασθὲν οἶκημα, ἐνθα ὑπέκρυψε τὴν ταραχὴν ἣν οἱ

τῆς κομήσεως μετριόφρονες καὶ πνευματώδεις λόγοι
τῷ ἐπέφερον. Ἐθαύμαζε τὴν στερότητα τῶν ἀπαν-
τήσεών της, τὴν ἀκλόνητον ἀπόφασίν της, καὶ ἡ-
ναγκάζετο νὰ ὁμολογήσῃ ἐκείντης μὲν τὸ δίκαιον, ἐ-
αυτοῦ δὲ τὴν ἀπάτην. Κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν
ὅπως συνέλθῃ εἰς ἑαυτὸν, καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν
καὶ νύκτα διήνυσεν ἐν μέσῳ σκληροτάτης ἀγωνίας·
μὴ δυνάμενος δὲ νὰ νικήσῃ ἢ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ πά-
θος του δι' ἐνόχων πράξεων, ἔκρινεν ἀρμυδίαν τὴν
ἀναχώρησιν· δι' ὃ ἔδωκε τὰς ἀπαιτούμενας διατα-
γὰς, καὶ δὲν ἠθέλητε νὰ ἴδῃ τὴν κόμησσαν, εἰμὴ
καθ' ἣν στιγμὴν ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ὀχήματος. Τότε δὲ
ἀποχαιρετῶν ἐξώρκεισεν αὐτὴν νὰ λάβῃ ὑπὲρ αὐτοῦ
οἶκτον, καὶ σκεφθῇ περὶ ὅσων τὴν προτερσίαν τῇ εἶ-
χεν εἰπεῖ· ἀλλ' ἡ ἐνάρητος ἐκείνη γυνὴ τῷ ἀπήντησεν,
ὅτι ἀενάως θὰ εὐχεταὶ ὑπὲρ τοῦ θριάμβου τῆς Α. Μ.
κατὰ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν αὐτῆς ἐχθρῶν.

Ἐνῶ δὲ ὁ μονάρχης οὗτος ἀνεχώρει τοῦ τόσου εἰς
αὐτὸν ὀλεθρίου τόπου, καὶ διέτρεχε τὴν εἰς Λονδίνον
ἀγούσαν ὁδόν, περὶ οὐδενὸς ἄλλου σκεπτόμενος εἰμὴ
πῶς νὰ καταβάλῃ ἢ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ πάθος του,
ἡ κόμησσα ἔλαβεν εἰδήσεις περὶ τοῦ θανάτου τοῦ
συζύγου της, ὅστις ἀπαλλαγεὶς τῆς αἰχμαλωσίας
καὶ σπεύδων πρὸς αὐτὴν, ἠσθένησε καθ' ὁδόν καὶ ἀ-
πέθανεν. Ἡ κόμησσα ἐθρήνησε πικρῶς τὴν στέρη-
σίν του, καὶ ἀροῦ παρηλθόν αἱ τοῦ πένθους ἡμέραι,
καθ' ὅς ὡς ἐκ τῆς μεγάλης αὐτῆς θλίψεως δὲν ἴδυνή-
θη νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς ἄλλο τι, ἐσκέφθη νὰ τακτοποι-
ήσῃ τὰς μικρὰς τῆς ὑποθέσεις, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ πα-
ρὰ τῷ πατρὶ αὐτῆς κόμητι δὲ Βαρουκκίῳ (διότι αὐ-
τῆς μὴ τεκνοποιησάσης, ἡ κομητεία τῆς Σαλισβου-
ρίας ἔμελλε νὰ μεταβῇ εἰς τὸν βασιλέα).

Βλέπων δ' ὁ ἡγεμὼν οὗτος ὅτι τὸ φίλτατον αὐ-
τοῦ ἀντικείμενον ἐπέστρεφεν εἰς Λονδίνον, ἐφαντά-
σθη βεβαίαν πλέον τὴν ἐπιτυχίαν του, καὶ ἀναπτε-
ρωθεὶς ὑπὸ νέων ἐλπίδων, ἔπαυσε νὰ πολεμῇ τὸ
πάθος, τὸ φέρον τόσον μεγάλην εἰς τὴν καρδίαν του
ταραχὴν. Ἀλλ' ἡ τῆς κομήσεως διαγωγὴ κατέστρεψε
τὰς ἐλπίδας του· καθότι βλέπουσα αὐτὸν νὰ φέρη-
ται ὅπως καὶ εἰς Σαλισβουρίαν, τῷ ἀφῆρεσε πᾶσαν
εὐκαιρίαν νὰ τὴν βλέπῃ, καὶ προφασιζομένη τὴν χη-
ρείαν της, κατεδίκασεν αὐτὴ ἑαυτὴν εἰς μονήρη βίον,
μηδόλως ἀρμύζοντα εἰς γῆραν εἰκοσιεξαετῆ, ὑπερτε-
ροῦσαν κατὰ τὸ κάλλος καὶ τὸν ἔρωτα αὐτόν. Ὁ
βασιλεὺς, ἐμψαυθεὺς εὐθύς εἰς τὸν σκοπὸν της, ἐφαν-
τάσθη ὅτι ἐδύνατο νὰ ὑποχρεώσῃ αὐτὴν νὰ φαίνεται
ἐν τῷ κόσμῳ, δίδων ἐπὶ τούτῳ συναναστροφὰς ὅσον
οἶόν τε λαμπράς· ἀλλ' οὐδέποτε ἔλαβε τὴν εὐχαρί-
στησιν νὰ τὴν ἴδῃ εἰς τινὰ ἐξ αὐτῶν, διότι οὐδὲν
ἴσχυσε νὰ ἐξάξῃ τὴν κατάκλειστον καὶ ἀφανῆ ταύ-
την κόμησσαν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς της, διαμέ-
νοντος ὡς πρωθυπουργοῦ ἐν Λονδίῳ. Ἀλλὰ τοιαύτη
ἄμεμπτος διαγωγὴ δὲν ἤρρεσε τῷ βασιλεῖ, ὅστις ἀ-
παυδήσας ἐκ τῆς ἐπιμόνου αὐτῆς ἀντιστάσεως, ἀπε-
φάσισε, συμβουλῇ ἰδιωτελοῦς τινος μᾶλλον ἢ εὐ-
συνειδήτου ὁπαδοῦ, νὰ ὑπακούσῃ τυφλῶς τὸ πάθος
του. Πρὸ τοῦ ἐσχάτου ὅμως τούτου μέσου, διεύθυνε
τὴν ἐξῆς ἱκετικὴν πρὸς τὴν κόμησσαν ἐπιστολήν·

ΕΛΟΥΤΑΡΔΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Τῇ κομήσῃ Σαλισβουρίας.

Κυρία!

Ἐάν εὐαρεστηθῆτε νὰ ἐπιστήσητε τὴν προσοχὴν σας ἐπὶ τῆς αἰτίας τοῦ πάθους μου, τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ, ἐπὶ παντός ὅπερ ἐπραξά ἵνα τὸ θαμάρω ἢ τουλάχιστον ἴν' ἀποφύγω τὴν πρὸς ὑμᾶς διακοίνωσίν του, καὶ ἐπὶ τῆς σφοδρότητος εἰς ἣν ἤδη κατήντησεν, εἰμὶ βέβαιος ὅτι ἡ σκληρότης σας θέλει μαλαχθῇ, καὶ ὅτι ὁ οἰκτός σας θέλει διεγερθῇ· ἐπειδὴ διὰ πᾶν πρὸς ὑμᾶς ἀμάρτημά μου νομίζω ὅτι αὐστηρότατα ἐτιμωρήθην, καὶ ὑμεῖς ἐντελῶς ἐξεδικήθητε. Παύσατε λοιπὸν ν' ἀποφεύγητε, ὡς ἄσπονδον ἐχθρόν, ἡγεμόνα δυστυχῆ καὶ ὑποχείριόν σας ὅστις πρὸς ὑμᾶς δὲν ἔχει ἄλλην ἐνοχλήν, εἰμὶ ὑπερβολὴν ἔρωτος, καὶ τέλος παύσατε νὰ ἀπελπίζητε διὰ τῆς σκληρότητός σας τὸν πιστὸν καὶ τοθλιμμένον

ΕΛΟΥΤΑΡΔΟΝ.

Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐπεφορτίσθη νὰ κομίσῃ ὁ πιστὸς τοῦ βασιλέως πρὸς τὴν κόμησσαν, ἣτις μετὰ τῆς ἀνάγνωσιν αὐτῆς, Κύριε, τῷ εἶπεν ἀταράχως, εἶπατε παρακαλῶ πρὸς τὸν βασιλέα νὰ μὴ λαμβάνῃ τὸν κόπον νὰ μὲ γράφῃ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καθόσον ἡ ἐν τῷ φρουρίῳ τῆς Σαλισβουρίας δοθεῖσα αὐτῷ ἀπάντησις εἶνε ἡ μόνη, ἣν δύναται νὰ λάβῃ παρ' ἐμοῦ.

Τοῦτο μόνον ἡδυνήθη ὁ πιστὸς αὐτοῦ νὰ ἐπιτύχῃ· ὁ δὲ βασιλεὺς, δυσαρεστηθεὶς διὰ τὴν ἀγγελίαν ταύτην, καὶ ἀγνοῶν τί τὸ ποιητέον, διέταξεν αὐτὸν νὰ παρευθῇ πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ κόμητος δὲ Βαρουκίου. Οὗτος δὲ, πρόθυμος εἰς τὰς τοῦ κυρίου του διαταγὰς, ἔσπευσε νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν βασιλέα, τὸν ὁποῖον εὗρε κλινήρην. Εἰσελθόντα δὲ διέταξεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς νὰ κλείσῃ τὴν θύραν, καὶ νὰ καθήσῃ παρ' αὐτῷ· μετὰ δὲ ταῦτα ἀποταθείς μετὰ περιταθείας Κόμη, τῷ εἶπεν, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἀρροσίωσίς σας μὲ εἶνε γνωστή, θέλω σὰς λαλήσει περὶ τινος ὑποθέσεως σπουδαιοτέρας καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς μου, διότι ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἡ ἀνάπαυσις μου, καὶ ἡ καλὴ ἢ ἡ κακὴ μέλλουσα τύχη μου. Ἐπὶ τούτου ἀναμένω παρ' ὑμῶν, οὐχὶ μόνον συμβουλὰς, ἀλλὰ καὶ συνδρομὴν, τὴν ὁποίαν ἄλλοι δὲν δύνανται νὰ μοὶ παρέξωσιν· ἐάν δὲ μοὶ τὴν ἀποποιήθῃτε, θέλετε μὲ ρίψει εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπελπισίαν. Ἀπεφάσισα τελευταῖον νὰ σὰς ζητήσω τὴν συνδρομὴν ταύτην, διότι εἰς τοιοῦτον τὰ πράγματα ἔφθασαν βαθμὸν, ὥστε, ἐάν δὲν μὲ συνδράμητε, ἀνυπερβέτως πρέπει ν' ἀποθάνω.

Βασιλεῦ! ἐφώνησε τότε ὁ κόμης ἐκστατικὸς, πόθεν προέρχεται ἡ θλίψις αὕτη, καὶ διατί ἡ Γ. Μ. παραδίδεται εἰς αὐτήν, ἐνῶ δύναμαι νὰ εὕρω θεραπείαν; Εἶνε δυνατόν ν' ἀμφιβάλλητε περὶ τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀγάπης μου; Ποῖοι καὶ ποῦ οἱ ἐχθροὶ σας; ποίους πρέπει νὰ καταφρονήσω κινδύνους; τί πρέπει νὰ ἐπιχειρήσω; Λαλήσατε, βασιλεῦ! καὶ ἐστὶ βέ-

βαιος ὅτι οὐδὲν θέλω θεωρήσει δυσχερές, ὅπως σὰς ἐπαναφέρω τὴν ὁποίαν ἀπώλεσατε ἡσυχίαν, καὶ μὲ θυσίαν τῆς ζωῆς ἐμοῦ τε καὶ τῶν ἡμετέρων, ἐν ἐνὶ λόγῳ παντός προσφιλοῦς, ὅπερ ἐν τῷ κόσμῳ ἔχω, διότι μὲ εἶναι ἀπειράκις πολυτιμότερα τῆς ζωῆς καὶ τῆς οἰκογενείας μου, ἡ ἀνάπαυσις τῆς Γ. Μ. Ναί, βασιλεῦ, ἐξηκολούθησε, τὴν δεξιάν πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνυψῶν, ὀρκίζομαι εἰς ὅ,τι ἱερὸν ἔχω ὅτι εἶμαι ἕτοιμος νὰ ἐκτελέσω τὰς διαταγὰς τῆς Γ. Μ., ὅποιοι-δήποτε καὶ ἂν συνοδεύωσιν αὐτὰς κίνδυνοι.

Κόμη, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, ἡ ὑπόσχεσίς σας μ' ἀνκαλεῖ εἰς τὴν ζωὴν· ποτὲ δὲν ἀμφέβαλλον περὶ τοῦ ζήλου σας· ἀλλ' ἐδίσταζον νὰ θέσω ἀπάσας τὰς ἐλπίδας μου ἐπὶ συνδρομῆς, τὴν ὁποίαν δὲν ἐτόλμων νὰ σὰς ζητήσω, μολονότι δύνασθε νὰ μοὶ τὴν δώσητε, χωρὶς νὰ ἐκτεθῇ οὐδ' ἡ ὑμετέρα, οὐδ' ἡ τῶν συγγενῶν σας ζωὴ. Δὲν πρόκειται περὶ πολέμου· ἀντέσχον εἰς δεινοτάτους μεταξὺ καρδίας καὶ λογικοῦ, καὶ ἐπὶ τέλους προστρέχω εἰς τὴν μόνην θεραπείαν, ἣτις δύναται νὰ σώσῃ τὸν βασιλέα, ὅστις σὰς ἀγαπᾷ καὶ ἀγαπᾶται παρ' ὑμῶν καθὼς λεγέτε, καὶ ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ ζήσῃ διὰ νὰ ἐμπλήσῃ ὑμᾶς τε καὶ τοὺς ὑμετέρους ἀγαθῶν καὶ τιμῶν. Ναί, φίλτατε κόμη, προσέθηκε μετὰ δειλίας ὁ ἡγεμὼν, ἀρκεῖ μόνον νὰ συγκατατεθῇτε ὅπως ὑποχρεώσητε τὴν θυγατέρα σας, κόμησσαν τῆς Σαλισβουρίας, νὰ φέρῃται πρὸς ἐμὲ εὐνοϊκώτερον. Ἠράτην αὐτῆς ἀφ' ἧς στιγμῆς τὴν εἶδον, καὶ ἐπραξά, ὅ,τι ἡδυνήθην διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν ἔρωτά μου. Δὲν ἐπέτυχον. Ἀπεφάσισα νὰ τὴν λησμονήσω, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον νὰ τὴν ἀποφεύγω· ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ δι' ἀμφοτέρων τῶν μέσων τούτων, ὅχι μόνον δὲν ἔπαυσα νὰ τὴν ἀγασπῶ, ἀλλ' οὐδὲ κατώρθωσα ἵνα τῇ ἀρέσω, ἂν καὶ μετεχειρίσθην προσφοράς, περιποιήσεις, καὶ ἐπιστολάς ἐρωτικές. Οὐδὲν τούτων ἡδυνήθη νὰ κάμψῃ τὴν σκληρότητά της. Ἡ ἀντίστασις αὕτη μὲ ἡρέθισεν ἐπὶ μᾶλλον. Ἐθαύμαζον ὁποῖαν ἐπολέμουν ἀρετὴν· καὶ ὁ ἔρως μου ἀναμιχθεὶς μετὰ τοῦ θαυμασμοῦ τούτου κατίστη σφοδρότερος. Ἠθέλησα νὰ ἐκριζώσω αὐτὸν ἐκ τῆς καρδίας μου· πλὴν φεῦ! δὲν ἡδυνήθην, μολονότι τοςάκις, ἐν ἄλλαις περιστάσεσιν, ἐθριάμβευσα κατὰ τῶν ἐχθρῶν μου. Μὴ εἰπέτε λοιπὸν νὰ καταβάλω πάθος, τὸ ὁποῖον ἤδη ἀποκατέστη ἰσχυρότατον, καὶ ὅπερ ἐάν ἐν τάχει δὲν εὐχρηστήσω, θέλει μὲ φέρει διὰ σκληροτάτων βασάνων εἰς τὸν τάφον. Σὰς εἶπα, κόμη, ἀντικείμενα ἐκθέτοντα ἡμιτελῶν ἡμῶν τὴν τιμὴν· τὸ γνωρίζω· ἀλλ' ὁ ἔρως τῆς θυγατρὸς σας, ἐπασχολῶν ἀδιαλείπτως τὸν νοῦν μου, δὲν μ' ἀφίνει νὰ ἐνατενίζω εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀντικείμενον, εἰμὶ εἰς τὴν ὠραϊότητα καὶ τὴν σύνεσιν αὐτῆς. Καὶ τόσον συνησθάνθην τὴν ἀξίαν τοῦ ἀγαθοῦ, ὅπερ ἐπαφθαλμιῶ, ὥστε ἀπεφάσισα νὰ θυσιάσω τὸ πᾶν διὰ νὰ τὸ ἀπολαύσω· ἀλλὰ σὰς βεβαιῶ ὅτι ἡ ἀπόφασίς αὕτη ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα πολλῶν σκληρῶν καὶ ἀνωρελῶν ἀγώνων, οὓς ὑπέστην ἐν ἐμαυτῷ προηγουμένως. Ἴδου, κόμη, ὁποία ἡ θέσις μου· ὁ ἔρως μου δὲν θέλει ἐξαλειφθῇ εἰμὶ μετὰ τῆς ζωῆς μου· δὲν δύναμαι νὰ ζήσω μὴ

ἀντερῶμενος παρὰ τῆς θυγατρὸς σας· καὶ ἐπειδὴ αἱ περιποιήσεις καὶ ἡ ἐπιμονή μου δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὴν ὑποχρεώσωσι νὰ ἀλλάξῃ γνώμην, σὰς ἀφίνω κύριον τῆς ζωῆς μου. Ἐνθυμηθῆτε, κόμη, τὸν ὄρκον σας, καὶ πεισθῆτε ὅτι θέλω πρὸς ὑμᾶς δαψιλεύσει πᾶν ὅ,τι ἠθέλετε ἐπιθυμήσει, δικαιοσύνην μεθ' ὑμῶν τὴν ἐξουσίαν, καὶ μὴ θεωρούμενος ἀνώτερος ὑμῶν, εἶμὴ κατὰ μόνον τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως. Σκεφθῆτε ὅτι ἔχετε τέσσαρας υἱοὺς, ἐξ ὧν οἱ τρεῖς εἰσὶν ὑστερότοκοι· αὐτοὺς, ἐὰν μὲ καταστήσῃτε εὐτυχῆ, θέλω ἀναδιδάσκει εἰς θέσιν τοιαύτην, ὥστε νὰ μὴ φθονῶσι τὴν τύχην τοῦ πρωτοτόκου.

Ἐκ τῶν λόγων δὲ τούτων τοῦ βασιλέως διαταραχθεὶς ὁ κόμης, ἔμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἄφωνος· ἀλλὰ τέλος συνελθὼν, ὡς ἀπὸ αἰφνίδιον ἔγερσιν ὕπνου, βασιλεῦ, τὸν εἶπεν, ἔκαμα ὄρκον τηλικούτον, ὅποιον δὲν ἔκαμεν οὐδ' ὁ Ἰερθὰς· ὁ πρὸς τὴν Υ. Μ. ζῆλός μου μὲ παρέσυρεν, ἐνῶ ἔπρεπε πρὸ τοῦ ὄρκου, ν' ἀκούσω τὰς διαταγὰς τῆς. Οὐδέποτε ἐφάντασθην ὅτι ἠθέλετε μὲ καθυποβάλλει εἰς τοιαύτης φύσεως δοκιμασίαν· διότι, ἐκτὸς τῆς τιμῆς τῆς θυγατρὸς μου, ἦν σήμερον προσπαθεῖτε νὰ προσβάλετε, προτίθεσθε συγχρόνως νὰ μεταχειρισθῆτε καὶ ἐμὲ συνεργὸν τοιούτου πρὸς αὐτὴν αἰσχου, καὶ νομίζετε ὅτι αἱ παρ' ὑμῶν δαψιλευόμεναι ἀμοιβαὶ θέλουσι μ' ἐπηρεάσει τοσοῦτον ὥστε νὰ ἀνεχθῶ τοιαύτην ὕβριν τὸ πρὸς τὴν βασιλικὴν ἀξιοπρέπειαν ὀφειλόμενον σέβας δὲν μ' ἐπιτρέπει, βασιλεῦ, πλείονα νὰ εἵπω· χωρὶς δὲ νὰ διστάσω πᾶσως, ἀποφασίζω νὰ τηρήσω τὸν ὄρκον μου, ἀπερχόμενος πρὸς τὴν θυγατέρα μου διὰ νὰ τῇ εἰπῶ ὅσα δύνανται νὰ πείσωσιν αὐτὴν ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν ἐρωτὰ σας. Θὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς ἐπὶ τοῦ διακκοῦς πρὸς αὐτὴν ἐρωτὸς σας, καὶ ἐπὶ τῆς τύχης, ἥτις τὴν ἀναμένει, ἐὰν ἐνδώσῃ εἰς αὐτόν· τέλος θέλω τῆς ὁμιλήσω ὅχι ὡς πατὴρ ἀλλ' ὡς πιστὸς τῆς Υ. Μ. ὑπηρετῆς, πλὴν ἀφοῦ εἰπῶ πρὸς αὐτὴν ὅσα μοὶ διακοινώσατε, δὲν πρέπει νὰ προσδοκᾷτε ὅτι θέλω μεταχειρισθῆ καὶ τὴν βίαν, οὐδ' ἄλλο τι, ἐκτὸς τὸ τοῦ ἀντιπροσώπου δικαίωμα. Ἐλπίζω ὅτι ἡ εὐγλωττία μου δὲν θέλει τὴν πείσει· ἐὰν ὅμως λάβω τὴν ἀτυχίαν ταύτην, μετερχόμενος τὸ ἀνάξιον πρόσωπον, ὅπερ ἡ Υ. Μ. μὲ ἀναγκάζει ν' ἀναλάβω, τότε θέλω ἐπιφυλάξει ἐν ἑαυτῷ τὸ δικαίωμα τοῦ πατρὸς, καὶ θέλω τιμωρῆσαι αὐτὴν, ὅπως τῇ πρέπει. Ἰδοὺ, βασιλεῦ, ὅποια τὰ αἰσθήματά μου· ἀφῆσατε τὰς εὐεργεσίας καὶ ὑποσχέσεις σας διὰ μικροπρεπεῖς ἀνθρώπους. Ἀναπολήσατε εἰς τὴν μνήμην σας ὅτι, κατὰ τὸν τελευταῖον μετὰ τῶν Σκώτων πόλεμον, ἐπεπλήξατε κύριόν τινα ὅτι ἀπὸ κουρέως ἐγένετο κόμης, διότι ὑπηρετεῖ εἰς τοὺς ἐρωτας τοῦ βασιλέως πατρὸς σας. Τοιαύτην ἐπιπληξιν οὐδέποτε θέλω ἀκούσει, διότι κατάγομαι ἐξ εὐγενοῦς αἵματος, καὶ τὴν λαμπροτέραν θέλω λακτίσει τύχην, προκειμένου νὰ ἀγοράσω αὐτὴν διὰ πράξεως ἀτίμου.

Ὁ κόμης εἰπὼν ταῦτα ἐξῆλθεν ἀφ' οὗ τὸν βασιλέα εἰς μεγίστην κατάπληξιν. Μεταθὰς δὲ πρὸς τὴν κόμησσαν, θύγατερ, τῇ εἶπε, θέλεις ἀκούσει πρότασιν,

τοσοῦτον παράδοξον, ὅποιαν πώποτε πατὴρ δὲν ἔκαμε πρὸς τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, πρὸ πάντων πατέρων οἷός ἐγώ, ὅστις οὐδὲν ἐπίγειον ἀγαθὸν θεωρῶ ἀντάξιον τῆς τιμῆς. Μάθε λοιπὸν, φιλότατη θύγατερ, ὅτι εἶμαι βεβιασμένος, τύχῃ κακῇ, νὰ σοὶ διακοινώσω τὸν πρὸς σὲ τοῦ βασιλέως ἐρωτα, δίδων σοὶ συνάμα καὶ συμβουλὰς ἐναντίως τῆς αὐστηρᾶς ἐκείνης ἠθικῆς δι' ἧς σὲ ἀνέθρεψα. Ἄν καὶ ἡ ἐπιθυμία μου ἐπὶ τῆς προκειμένης προτάσεως εἴνε νὰ σὲ ἰδῶ νεκράν μᾶλλον, ἢ ἐνδίδουσιν εἰς τοιοῦτον ἐρωτα, μαλαταῦτα σὲ ἱκετεύω νὰ ἐνδώσῃς εἰς τὰς θελήσεις τοῦ βασιλέως, ὅστις σοὶ προετοιμάζει τύχην λαμπράν, ταυτοχρόνως προσφέρων σοὶ καὶ ἐρωτα περιπαθῆ. Ὁ ὄρκος, τὸν ὅποιον λίαν ἀπερὶσκεπτός πρὸς αὐτὸν ἔδωκα, μ' ἀναγκάζει νὰ σοὶ ὁμιλήσω ὑπὲρ τοῦ ἡγεμόνος· ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου εἶσαι ἐλευθέρη νὰ πράξῃς ὅ,τι κρίνης εὐλογον. Ὑπεσχέθην πρὸς τὸν βασιλέα νὰ σὲ ἱκετεύσω, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ σὲ διατάξω ἢ νὰ σὲ βιάσω εἰς τοῦτο· καὶ σὲ παρακαλῶ καὶ αὖθις, πρὸς ὅλοσχερῇ τοῦ ὄρκου μου ἐκπλήρωσιν, νὰ ἐνδώσῃς, καθόσον ἐκ σοῦ κρέμαται ἡ ζωὴ σου, τὴν ὅποιαν ὀφείλεις νὰ θεωρῇς πολύτιμον, θυσιάζουσα δι' αὐτὴν καὶ τὴν τιμὴν σου ἀκόμη· ἐγὼ δὲ θέλω ἐνθυμηθῆ αὐτῆς σου τῆς θυσίας. Ἰδοὺ, φιλότατη, πᾶν ὅ,τι περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶχον νὰ σοὶ λαλήσω διὰ πρώτην καὶ τελευταίαν φοράν. Σκέρθητι, καὶ πράξε· δὲν προτίθεμαι νὰ μεταχειρισθῶ τὴν ἐξουσίαν πατρὸς, ἀλλ' ἀντιπροσώπου.

Οὐδέποτε, ἀπῆντησεν ἡ κόμησσα, ἠλπίζον νὰ ἀκούσω τοιοῦτου εἶδους πρότασιν, καὶ μάλιστα ἐκ στόματος τοῦ πατρὸς μου. Εἶνε δυνατόν ὁ βασιλεὺς νὰ ἐκλέξῃ ὑμᾶς ὅπως σὰς ἐμπιστευθῇ τοιοῦτόν τι, καὶ σὰς ἐπιφορτίσῃ μὲ τοιαύτην αἰσχρὰν ἐντολήν, ἣν ἤδη ἐκπληροῖτε; καὶ δύνασθε, φίλτατε πᾶτες, προσέβηκεν ὀλοφυρομένη νὰ μὲ ἱκετεύητε νὰ ἐνδώσω εἰς τοιοῦτον ἀνόσιον ἐρωτα; Δὲν πρέπει ν' ἀμφιβάλλητε ὅτι καὶ τὴν βίαν ἂν θελήσῃτε νὰ μεταχειρισθῆτε, θέλω προτιμῆσαι νὰ θυσιάσω τὴν ζωὴν μου ἢ νὰ ἀτιμασθῶ. Εἶπατε πρὸς τὸν βασιλέα ὅ,τι εἶπον καὶ πρὸς ἄλλους παρ' αὐτοῦ σταλέντας νὰ μοὶ ὁμιλήσωσι περὶ τούτου, ὅτι δηλ. προτιμητέος μὲ εἶνε ὁ θάνατος ἢ ἡ ἀτιμία, καὶ ὅτι τὸν ἱκετεύω νὰ μ' ἀφήσῃ ἐν ἡ ζωῇ ἐρημία. Ἀπεμακρύνθην ἐκουσίως ἀπὸ τῆς Αὐλῆς· φεύγω προσεκτικῶς πάντα τόπον, ὅπου δύναμαι νὰ τὸν ἀπαντήσω, φοβουμένη μὴ ὑποβάλω πάθος, ὅπερ πρὸ πολλοῦ ταραττοῖ τὴν ἀνάπαυσίν μου, καὶ μὲ διασύρει εἰς τὴν ἀδυσίαπτον τοῦ κόσμου κατάκρισιν. Φεῦ! τὸ πάθος τοῦτο μοὶ παρουσιάζει δυστυχῶς σήμερον καταδιώκτην καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον πατέρα μου. Ἐὰν ἡ ἀντίστασις μου ἐρεθίσῃ τὸν βασιλέα, καὶ νομίσῃ αὐτὴν ἀμάρτημα, δύναμαι νὰ τὸν ἐξιλεώσω διὰ τῶν σκληροτέρων βασάνων. Ἄς ὑψώσῃ ἀγχόνην καὶ ἐτοιμάσῃ πυράν· ταῦτά εἰσι τῆς δικαιοδοσίας σου, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ συνείδησίς μου· προκρίνω δὲ τὸν ὀδυνηρότερον θάνατον, ἢ νὰ ἐνδώσω εἰς τὰς ἐνόχους αὐτοῦ ἐπιθυμίας. Ἰδοὺ, πᾶτες, ἡ ὑστάτη καὶ ἀμετάστροφος ἀπόφασίς μου. Ὁ δὲ κόμης δὲ Βαραύκιος εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῆς ἀ-

παντήσεως ταύτης τῆς θυγατρὸς του, περιεπύχθη αὐτὴν φιλοστόργως εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ τῇ διηγήθη τίνι τρόπῳ ὁ βασιλεὺς προκατέλαβε τὸν ἄρκα του. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀπελθὼν εἰς τὸν μονάρχην, τῷ ἀνέφερε περὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποστολῆς του, διαβεβαιώσας αὐτὸν ὅτι ἐξετέλεσεν ἀκριβῶς τὴν ἐντολήν του, προτρέψας καὶ δεηθεὶς τῆς θυγατρὸς του νὰ μεταχειληθῇ διὰ τὴν τὴν τὴν ἰσχυρογνωμίαν.

Ὁ βασιλεὺς εὐρίσκετο εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν περιμένων ἀπάντησιν· μετὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ μάλιστα ὁμιλίαν, τὴν ὁποίαν ἀναχωρῶν εἶχεν ἀπευθύνει αὐτῷ ὁ κόμης, συνησθάνθη ὅτι εἶχεν ἄδικον, καὶ ἐπροσπάθησεν νὰ καταβάλῃ τὸ πάθος του. Ἐρυθρίασεν ἀναλογισθεὶς ὁποῖαν αἰσχρὰν ἐντολήν ἠνάγκαζε τὸν κόμητα νὰ ἐκπληρώσῃ· ἀφοῦ ὅμως ἐπληροπορήθη ὅτι ἀνωφαλῶς προσέφυγεν εἰς τὰ ἐσχάτα ταῦτα μέτα, ἀπώλεσε πλέον τὴν ἐλπίδα, καὶ μετ' αὐτῆς τὴν ὑπομονήν, ἐκρράζων πᾶν ὅτι τὸ πάθος τῷ ἐνέπνευεν. Ὁ δὲ κόμης προβλέπων ὅτι ὁ βασιλεὺς δὲν θέλει ἄρκεσθῇ μέχρις αὐτοῦ μόνον, καὶ φοβούμενος μὴ θλήσῃ καὶ αὐτὸς νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸν μεσίτην, βασιλεῦ, τῷ εἶπεν, ἐξεπλήρωσα τὸ χρέος μου· ἐλπίζω ἤδη ὅτι καὶ σὺ Υ. Μ. κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν της, θέλεις μοι ἀπονείμει ὅ,τι πρὸς αὐτῆς αἰτήσω. Δὲν ἐπιθυμῶ ἀγαθὰ οὐδὲ θέσεις· ἡ ἡλικία μου δὲν ἀπαιτεῖ ἄλλο τι εἰμὴ ἀνάπαυσιν· ὅθεν αἰτῶ παρ' ὑμῶν τὴν χάριν νὰ μεταβῶ εἰς τὴν γῆν τῆς γεννησεώς μου, ὅπως διανύσω ἐκεῖ τὰς λοιπὰς μου ἡμέρας.

Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς συγκατετέθη, ὁ δὲ κόμης ἀνεχώρησεν αὐθημερὸν μετὰ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ υἱῶν, ἐγκαταλιπὼν εἰς Δονδίνον τὴν σύζυγον καὶ θυγατέραν του, μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς οἰκίας. Ὁ βασιλεὺς ἐνόησεν εὐκόλως τὸ αἶτιον τῆς παραιτήσεώς του, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἐπεθύμει ν' ἀναμιγῇ τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, καὶ ὅτι, πεπεισμένος περὶ τῆς ἀρετῆς τῆς θυγατρὸς του, ἄφινεν αὐτὴν κυρίαν τῶν πράξεων αὐτῆς, ἵνα μὴ ἀποδίδηται εἰς αὐτὸν ἢ πρὸς τὸν βασιλέα διαγωγή της.

Τότε δὲ ὁ ἐραστὴς οὗτος ἡγεμὼν, ἀρσιωθεὶς εἰς τὸ πάθος του, περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἐσκέπτετο εἰμὴ περὶ τῆς κομῆσεως, ἀμελήσας τὰς ὑποθέσεις του καὶ ἐγκαταλιπὼν τὰς ἡδονάς, εἰς τὰς ὁποίας πρῶτος ἄλλοτε ἐλκόμενος μέρος. Δὲν ἐγένετο πλέον λόγος περὶ θήρας, καὶ ὅλοι οἱ περίπατοι αὐτοῦ περιωρίζοντο εἰς τὸ νὰ διέρχεται πολλάκις τῆς ἡμέρας ἐμπροσθεν τῆς οἰκίας τῆς κομῆσεως, προσπαθῶν νὰ ἐπιτύχῃ ἐνὸς αὐτῆς βλέμματος, ἔστω καὶ τυχαίου· ἀλλ' οὐδέποτε ἠξιώθη αὐτοῦ.

Τοιαύτη διαγωγή ἐξέπληξεν ἅπασαν τὴν αὐλήν· καὶ ἐπειδὴ ὁ ἔρις τοῦ βασιλέως δὲν ἦτο πλέον μυστικός, οἱ αὐλικοὶ παρειπονοῦντο δημοσίᾳ κατὰ τῆς ἐπιμονῆς τῆς κομῆσεως, καὶ τῆς θέσεως εἰς ἣν ἔφερε τὸν βασιλέα. Καὶ οἱ μὲν ἔλεγαν ὅτι εἶνε ἀξία τιμωρίας, οἱ δὲ τὸ πάθος τοῦ μονάρχου δικαιολογοῦντες, ἐπέμενον νὰ τῷ ἀποδείξωσιν ὅτι διὰ νὰ τὸ εὐχαιρήσῃ ἡδύνετο νὰ μεταχειρισθῇ καὶ τὴν βίαν, ἀφοῦ δὲν ἐπέτυχεν διὰ τῶν περιποιήσεων καὶ τῆς ἀγάπης του. Ἰσως, βασιλεῦ, ἔλεγαν οἱ κόλακες, εὐχαιρηθῇ

ἡ κόμησσα διὰ τὴν βίαν αὐτὴν, ἐπειδὴ συχνάκις, ἐνῷ προσποιῆται τις ὅτι δὲν θέλει νὰ δώσῃ πράγματά τινα, εὐχαρίστως ἀφίνει καὶ κλέπτονται· τοιοῦτος ὁ σκοπὸς τῆς κομῆσεως σήμερον, ὑποκρινομένης ὑπερβολὴν σεμνότητος. Αἱ γυναῖκες εἰσὶν ὅσον καὶ οἱ ἄνδρες εὐαίσθητοι, ὥστε ἀδύνατον νὰ μὴν αἰσθάνηται καὶ αὕτη τὴν ἀξίαν τῆς τρυφερᾶς σκῆς ἀγάπης, καὶ τὸ λαμπρὸν αὐτῆς μέλλον, τὰ ὁποῖα θέλουσι κορέσει τὸν ἔρωτα ἅμα καὶ τὴν φιλοδοξίαν της, χωρὶς νὰ προσκρούσῃ εἰς τὴν ἀρετὴν αὐτῆς. Οὕτω, μεγαλειότατε, παρέχων αὐτῇ μέσον νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἔρωτα καὶ τὴν φιλοδοξίαν χωρὶς νὰ προσκρούσῃ φανερὰ εἰς τὴν ἀρετὴν αὐτῆς, τῇ προσφέρετε ἀναμφιδόλως τὴν καλλίστην ὑπηρεσίαν, καὶ ἀνγκυλῶν αὐτὴν νὰ γείνη εὐτυχὴς, θέλετε ἀπολαμβάνει τὴν ἡδονήν, ὅσῃν θέλετε τῇ προξενήσαι. Ὁ δὲ βασιλεὺς, πεισθεὶς εἰς λόγους τὸ πάθος του θεωπεύοντας, ἀπεφάσισε νὰ ἐκτελέσῃ τὰς δοθείσας αὐτῷ συμβουλὰς· πρὶν ὅμως προσφύγῃ εἰς τὴν βίαν ἠθέλησε καὶ πάλιν νὰ ἱκετεύσῃ τὴν κόμησσαν, εἰδοποιήσας αὐτὴν ὅτι ἡ ἱκεσία αὕτη θέλει εἶσθαι ἡ τελευταία, καὶ ὅτι ἐὰν ἐπιμένῃ, ἄς ἔχῃ ὑπ' ὄψιν της ὅτι θὰ μεταχειρισθῇ αὐτὴν ὡς τινὰ τόπον ἐξ ἐρόδου κυριευόμενον. Ἐπεφύρτισε γραμματεῖα τινὰ τῆς Ἐπικρατείας ν' ἀπευθύνῃ πρὸς αὐτὴν τὴν ῥηθείσαν παράκλησιν, διακοινωνῶν πρὸς τούτους καὶ εἰς τὴν μητέρα τις τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐνδεχομένης ἀρνήσεως τῆς θυγατρὸς της. Ἀλλ' ἡ κόμησσα καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην ταύτην δέησιν τοῦ βασιλέως ἀπήντησε διὰ τῶν ιδίων, ὡς καὶ πάντοτε, ἀποφατικῶν λέξεων. Μετὰ ταῦτα δὲ εἰς τὸ δωμάτιόν της ἀποσυρθεῖσα, ἄφησε τὸν γραμματεῖα μετὰ τῆς μητρὸς της, ἥτις μᾶλλον ἐκείνης ἐθαυροῦντο, φοβηθεῖσα περὶ τῆς δικαίας τοῦ βασιλέως ὀργῆς, καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς. Διὸ ἀπήτησε νὰ τῇ δοθῇ κειρὸς νὰ συμβουλευσῇ τὴν θυγατέρα της, ὑποσχεθεῖσα νὰ πείσῃ αὐτὴν κατ' εὐχὴν τοῦ βασιλέως. Ὁ γραμματεὺς χορηγῶν τὴν προθεσίαν, παρέστησεν εἰς αὐτὴν τὰς δυστυχίας, αἰτίνας ἡπείλουν τὴν οἰκογένειάν της, ἂν δὲν ἔκαμνε καλὴν χρῆσιν αὐτῆς.

Ὁ δὲ βασιλεὺς, καὶ τοι μὴ βλέπων μεγαλητέρας ἐλπίδας, ἐπέμεινεν ὅμως εἰς τὴν δι' ὁποιοῦδήποτε τρόπου ἀπόλαυσιν τῆς ἐπιθυμίας του. Παρεδέχθη ὅσα ὁ γραμματεὺς αὐτοῦ ἔπραξε, καὶ συνήνεσεν εἰς τὴν δοθείσαν προθεσίαν, ἥτις βραχυτάτω, δὲν ἐμέλλε νὰ παρτεῖν ἐπὶ πολὺ τὴν εὐτυχίαν, ἣν ἡ τῆς κομῆσεως μήτηρ ἐπειράτο νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτόν· διότι ἡ ἀγαθὴ αὕτη γυνή, λησμονήσασα ἐν ἀκρεΐ τὰ αἰσθηματὰ μεθ' ὧν διήλθεν ἅπασαν τὴν ζωὴν της, καὶ δειλιάσασα ἐκ τῶν ἀπειλῶν τοῦ γραμματέως, ἔδραμε πάχυτα εἰς τὸν θάλαμον τῆς θυγατρὸς της, καὶ ἀφοῦ διέταξε τὰς θεραπαίνας της ν' ἀποσυρθῶσιν, εἶπε μὲ πλήρεις δακρύων ὀφθαλμούς·

Ἐδόξαζον μέχρι τοῦδε τὸν οὐρανὸν ὅτι μοι ἔδωκε τόσον ὠραίαν καὶ ἐνάρετον θυγατέρα, ὡς σὺ, φίλτατον τέκνον· ἤλπίζον δὲ νὰ ἦσαι ἡ παρηγορία τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν ἐμοῦ καὶ τοῦ δυστυχικοῦ πατρὸς σου· ἔκαυχώμην διὰ τὴν καλὴν ἀνατροφὴν ἣν σοὶ ἔ-

δωκα, καὶ ἐλογιζόμεν ἡ εὐδαιμονοεστέρᾳ τοῦ κόσμου μήτηρ. Οἱμοί! ἴσως ὑπὲρ τὸ θεὸν ἐκαυχῆσθην· ὑπερήφανος διὰ τὰ προτερήματά σου ὥκτιρον τὸ πλεῖστον τῶν μητέρων. Ἀλλ' ὁ οὐρανὸς, ὀργισθεὶς διὰ τὴν ἐπαρσίν μου, θέλει ἤδη νὰ μὲ ταπεινώσῃ, στρέφων πρὸς ὄνειδός μου ἐκείνο, ἐξ οὗ τὴν εὐτυχίαν ἤρυσάμην, καὶ μεταχειριζόμενος ὡς ὄργανον τῆς γενικῆς τοῦ οἴκου μου καταστροφῆς, σέ. Δὲν πρέπει πλέον νὰ διαστάζωμεν· τὸ πάθος τοῦ βασιλέως εἰς τοιοῦτον ἐφθασε βαθμὸν, ὥστε δὲν τὸν ἀφίνει, οὔτε τὸν ὀρθὸν λόγον, οὔτε τὴν ἀρετὴν ν' ἀκούσῃ· ὁ δὲ λαὸς, συγκινούμενος διὰ τὰς θλίψεις τοῦ βασιλέως του, καὶ θεωρούμενος διὰ τὴν τοσοῦτον πολῦτιμον ὑγίαν του, δὲν συνδιαλέγεται περὶ οὐδενὸς ἄλλου, εἰμὴ πῶς νὰ μᾶς καύσῃ ἐντὸς τοῦ οἴκου μας, καὶ νὰ σὲ τιμωρήσῃ, ἐξολοθρεύων ἀπάσαν τὴν γενεάν σου. Πάντες κράζουσιν ἀνάθεμα ἐπὶ σέ· διότι τοιαύτη εἶνε ἡ διαφθορὰ τοῦ παρόντος αἰῶνος, καὶ τόσον οἱ κόλακες ἰσχύουσιν, ὥστε δὲν ὑπάρχει μέγας ἢ μικρὸς, ὅστις τὴν ἀντίστασιν καὶ ἀρετὴν σου νὰ μὴ θεωρῇ ὡς ἐγκλημα μέγιστον. Οἱ αὐλικοί, οἵτινες ἄλλοτε ἐφθάνουν τὴν πρὸς τὸν πατέρα σου εὐνοίαν τοῦ βασιλέως, προσπαθοῦσιν ἤδη νὰ εὕρωσι τὴν τύχην των διὰ τῆς καταστροφῆς ἡμῶν, δίδοντες πρὸς αὐτὸν συμβουλὰς ὀλεθρίας, καὶ πείθοντές τον νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἐξουσίαν του, ὅπως καταβάλῃ τὴν ἐπιμονὴν σου. Τὴν ἀρετήν σου θεωροῦσιν ὄχι ὡς ἀποτέλεσμα τῆς αὐστηρίας σου ἠθικῆς, ἀλλ' ἀλαζονείας, ἢ καὶ πιθανὸν ὡς μυστικὴν τινα κλίσιν, ἣτις σ' ἐμποδίζει ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως, καὶ ἐνατενίσῃς ἐπὶ τῆς τιμῆς μεθ' ἧς ζητεῖ νὰ σὲ περιβάλῃ. Ὁ βασιλεὺς πεισθεὶς ἐκ τούτων, ἐπέμεινε νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς ὀλεθρίας ταύτας συμβουλὰς· διαταγαὶ ἐξεδόθησαν καὶ ἐμελλον νὰ ἐκτελεσθῶσιν, ἐὰν δὲν ἐπετύγχανον διὰ τῶν παρκαλήσεών μου τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ τινα χρόνον, διὰ νὰ σοὶ ἐκφράσω τὴν περὶ τούτου ἰδέαν μου, καὶ ἀκούσω τὴν ἀπόφασίν σου. Καθότι ἀρεστέως, ἐὰν αὕτη δὲν ἦνε εὐνοϊκὴ πρὸς τὸν τοῦ βασιλέως ἔρωτα, ταύτην τὴν ἐσπέραν ἀρπάξουσαι ἀπὸ τὰς ἀγκάλας μου, καὶ φέρεσαι εἰς τὰς τοῦ μονάρχου, ὅστις μετὰ ταῦτα, πρὸς ἐξίλασμάν των βιαιοπραγιῶν, τὰς ὁποίας ἔνεκα τῆς ἐπιμονῆς σου θέλει ἀναγκασθῇ νὰ πράξῃ, θέλει στρέψῃ τὴν ἐκδίκησίν του ἐναντίον ἡμῶν. Ἡδύνατο, φίλτατον τέκνον, δι' ἡπιωτέρου ὁποσοῦν τρόπου, ν' ἀποφύγῃς πάντας τοὺς ἐπικειμένους σήμερον κινδύνους, καὶ ἀποδίδουσα μικρὰς τινας περιποιήσεις εἰς τὰς τόσας προσπάθειάς, τὰς ὁποίας ὁ βασιλεὺς κατέβαλε διὰ νὰ σοὶ φανῇ ἀρεστός, νὰ διατηρήσῃς τὴν ἀγάπην του, χωρὶς νὰ πράξῃς τι δυνάμενον νὰ τὴν ἐλαττώσῃ. Καὶ πρὸς τοῦτο δὲν ἀπηρτεῖτο ἄλλο τι, εἰμὴ νὰ παρέχῃς εἰς αὐτὸν ἐλπίδα, ἀνευ τινὸς ὑποσχέσεως· θὰ ἀνέμενε πάντοτε τὴν εὐτυχίαν του δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου καὶ δὲν θὰ κατέφευγεν εἰς τὴν ὁποίαν σήμερον ἡ διαγωγὴ σου τὸν ἀνγκάζει βίαν. Πίστευσόν με, θύγατερ, ὅτι δὲν ἀρμόζει, ἐραστὴν μὲ διάδημα περιβεβλημένον νὰ μεταχειριζόμεθα ὡς ἰδιώτην. Οἱ βασιλεῖς ἔχουσι πάντοτε τὴν ἰσχύν, ὥστε νὰ μᾶς κάμωσι νὰ αἰσθα-

νώμεθα ὅτι εἶνε κύριοι ἡμῶν· τοῦτο θέλεις ἀπὸ τῆς σήμερον αἰσθανθῇ, ἐκτὸς ἂν, ὑπέκουσα εἰς τὴν ἀνάγκην, συγκατατεθῇς εἰς ὅ,τι δύναται νὰ μᾶς ἐξάξῃ τῆς δεινῆς μας θέσεως· οὕτως προλαμβάνεις τὴν τοῦ οἴκου μας καταστροφὴν, καὶ ἀπομακρύνεις τὴν ἐπαπειλοῦσάν μας φοδερὰν θύελλαν. Αὐπηρόν δι' ἐμὲ εἶνε, τέκνον μου νὰ σοὶ δίδω ἀκουσίως συμβουλὰς ἐναντίας τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῶν ἀρετῶν σου· σὲ ὀρκίζομαι ὅτι ποτὲ δὲν ἤθελον σὲ παρακινήσει εἰς τοῦτο, ἐὰν ἐδίδον μεσάν τι, δι' οὗ νὰ ὑπερασπίσῃς τὴν ὑπόληψίν σου καὶ ἀντικρούσῃς τὴν βίαν· ἀλλ' ὁμως ἀνάγκη νὰ ὑποχωρήσῃς εἰς τὴν ἰσχύν. Δύναμαι νὰ ὀπλίσω στρατιώτας διὰ νὰ σεῦπερασπισθῶσιν κατὰ τῶν μελλόντων νὰ σὲ σύρῃσιν ἐνόπλιος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως; Οἱμοί! δὲν δύναμαι εἰμὴ δάκρυα ν' ἀντιτάξω, ἐφ' ὧν οὐδ' ἐλαχίστην θέλουσι δώσει προσοχὴν. Καὶ ἂν καλέσω τὰς γυναικὰς μας πρὸς βοήθειαν ἡμῶν, δύνανται αἱ ἡλακᾶται αὐτῶν ν' ἀντιπαρταχθῶσι κατὰ δοράτιον καὶ ὀπλων, θύγατερ; Βλέπεις ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδὲν μεσάν δι' οὗ ν' ἀσφαλίσω τὴν τιμὴν σου· καὶ νομίζω χωρὶς νὰ προσβάλω τὴν ἐμὴν, ὅτι πρέπει νὰ σὲ προτρέψω νὰ προλάβῃς τὰς ἐπαπειλούσας ἡμᾶς συμφοράς, διότι προκαλοῦσα αὐτὰς καθ' ἡμῶν, οὐδὲν κατορθώνεις.

Ἡ δὲ κόμησας, ἀπρὸς ἧκουσε μετὰ προσοχῆς τοὺς λόγους τούτους, κατελήφθη ὑπὸ λυγμῶν, καὶ ἐκ τῆς θλίψεως καταβληθεῖσα, ἔπασσε λειποθυμημένη παρὰ τοὺς πόδας τῆς μητρός της. Ἡ τάλαινα μήτηρ περιδεῆς ἐσπευτεν εἰς βοήθειαν τῆς θυγατρὸς της, καὶ διὰ πολλῶν φροντίδων κατώρθωσε νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν ζωὴν. Συνελθούσα δὲ, καὶ πρὸς τὴν τεθλιμμένην αὐτῆς μητέρα στραφείσα, τῇ εἶπε μὲ ὄμμα ἄδακρυ καὶ πρόσωπον γαλήνιον· βεβαιωθῆτε, κυρία, ὅτι οὐδεὶς μέλλει νὰ εἴπῃ ὅτι ἐγεννήθην πρὸς ὀλεθρον τοῦ οἴκου μου, καὶ ὅτι σᾶς ἤνοιξα πηγὴν ἀνεξάντλητον δακρύων. Ἐγὼ μόνη θέλω ὑποστῇ τὴν θλίψιν, ἣν ἤδη ὁ κακὸς μου daίμων μοὶ ἐπέβαλλεν· πρέπει, ὡς εἶπατε, νὰ ὑποχωρήσω εἰς τὴν ἰσχύν καὶ τὴν ἀνάγκην, καὶ νὰ ὑποφέρω ὅ,τι εἶνε ἀδύνατον ν' ἀποφύγω. Ὅθεν ἐκ δύο προκειμένων κακῶν ἰδοὺ ἐκλέγω τὸ μὴ χεῖρον, ἀποφασίζουσα νὰ ὑπάγω πρὸς τὸν βασιλέα, διὰ νὰ διαφυλάξω τὴν οἰκογενειάν σας ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ὀργῆς του. Σπογγίσατε τὰ δάκρυά σας, καὶ ὑπάγωμεν τὸ ταχύτερον διὰ νὰ προλάβωμεν τὰς καθ' ἡμῶν διαταγὰς του.

ὑπερευχαριστηθεῖσα λοιπὸν ἡ μήτηρ αὐτῆς διὰ τὴν ἀπροσδόκητον αὐτὴν τῆς θυγατρὸς της εὐπειθειαν τὴν ἐνηγκαλίσθη φιλοστόργως, καὶ λαβοῦσα εἰς συν-οδίαν της τὰς θεραπαίνας της, ἔδραμεν εἰς τ' ἀνάκτορα. ἔνθα ἐζήτησε τὸν πρό τινων ὥρων εἰς τὴν οἰκίαν της ἐλθόντα γραμματέα. Ὁ δὲ, ἰδὼν ταύτας ἐξεπλάγη, καὶ ἐσπευσε ν' ἀναγγεῖλῃ τὴν ἀφίξιν των πρὸς τὸν βασιλέα, πρὸς ὃν παρουσιάζων αὐτὰς τῷ εἶπε·

Βασιλεῦ! φέρω ἐνώπιον ὑμῶν τὰς κυρίας, τὰς ὁποίας ἡ Υ. Μ. πύχεται νὰ ἰδῇ.

Τότε ὁ βασιλεὺς προχωρήσας πρὸς αὐτὰς τὰς ἐδέχθη μὲ τρόπον χαριέστατον· καὶ ἀπρὸς ἡ μήτηρ διέ-

τάξε τὰς θεραπαινίδας τῆς ὧ ἀποσυρθῶσι, μὲ φωνὴν τρέμουσιν καὶ τεταραγμένην τῷ εἶπεν·

Ἰδοὺ, βασιλεῦ! σὰς φέρω τὴν θυγατέρα μου διὰ νὰ ἀπομακρύνῃ τὰς θλίψεις τὰς ὁποίας αὕτη ἐπροξένησεν εἰς τὴν Ὑ. Μ. Σὰς ἱκετεύω δὲ νὰ τὰς λησμονήσῃτε, καὶ μὴν ἀποδώσῃτε αὐτὰς εἰς τοὺς λοιποὺς τῆς οἰκογενείας μου.

Ἐστὲ βεβαία, κυρία, ὑπέλαβεν ὁ ἐραστής, ὅτι τὸ βῆμα ὅπερ πρὸς χάριν μου ἐκάμετε, ἐξαλείφει ὅλου τοῦ παρελθόντος τὰ ἁμαρτήματα· ἡ δὲ χάρις τοῦ νὰ ἐλθῇ ἐκουσίως πρὸς με ἡ θυγάτηρ σας, χωρὶς νὰ με ὑποχρεώσῃ νὰ καταφύγω εἰς τὸ σκληρὸν μέσον τῆς βίαις, μὲ ἀποζημιοῖ δι' ὅσα ἐκ τῆς σκληρότητός της ἐπαθόν. Ἐλπίζω ὅτι πώποτε δὲν θέλετε ἀμφοτέραι μεταμεληθῇ διὰ τὴν προσπάθειάν σας τοῦ νὰ μ' εὐχαριστήσῃτε, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα θέλετε εὐρημήσῃ τὸν τρόπον, καθ' ὃν θέλω ἀναγνωρίσει τὰς καλοκαγαθίας ὑμῶν.

Οὕτως ἡ μὲν μήτηρ, ἐμπλεὺς χαρᾶς καὶ λύπης, ἀπεσύρθη, ἐγκαταλείψασα τὴν θυγατέρα της εἰς τὴν τοῦ βασιλέως ἐξουσίαν, ὁ δὲ ἡγεμὼν χαίρων, ἐξέφρασεν εἰς τὴν ὥραίαν κόμησάν πάν ὅ,τι ἄδρὸν καὶ περιπαθεὶς τῷ ἐνέπνευε τὸ ἐξαφθὲν πάθος του, καὶ λησμονήσας ἐπὶ μιᾷ στιγμῇ τὸ μεγαλεῖόν του, ἐρόϊφθη πρὸ τῶν ποδῶν της λαβὼν πρόσωπον ἐραστοῦ ὑποταλοῦς.

Οὕτω δὲ ἐν παρρησίᾳ ἐκφράζοντα τὸν σφοδρὸν αὐτοῦ ἔρωτα διακρόψασα ἡ κόμησσα, παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τῇ χάρισῃ στιγμὴν τινα ἀκροάσεως.

Πιστεύσατε, Μεγαλειότατε, εἶπε τότε ὅτι δὲν ἤλθον ἐνταῦθα ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀντισταθῶ εἰς τὰς θελήσεις σας, οὐδὲ νὰ ἐξακολουθήσω νὰ τὰς ἀποκρούω· ὄχι, βασιλεῦ, εὐρίσκομαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν σας, καθόσον οὕτως ἠθέλησεν ἡ εἰμαρμένη, καὶ οἱ παραδόσαντές με ἐγγύτεροι συγγενεῖς μου, ἐνῷ οὗτοι ὤφειλον νὰ μ' ἐνισχύσωσι κατὰ τῶν ἀπειτήσεών σας διὰ τῶν αἰσθημάτων τῆς ἀρετῆς, ἅτινα σήμερον βιάζομαι νὰ παραβῶ. Τοιοῦτο τὸ πεπρωμένον μου. Ἦδη ἐπιθυμῶ νὰ πεισθῇ ἡ Ὑ. Μ. ὅτι δὲν ἤμην ἐγὼ ἡ μέλαινα τοῦδε ἀντιστάς, ἀλλ' ἡ ἀνατροφή τὴν ὁποίαν οἱ γονεῖς μου ἐπεμελήθησαν νὰ μοὶ δώσωσι· βεβαιωθῆτε ὅτι εὐαίσθητος εἰς τὰς εὐεργεσίας καὶ τὴν ἀξίαν σας, νυχόμην μυριάκις νὰ ὑπῆρχε τὸ μεταξὺ ἡμῶν διάστημα μικρότερον, ὥστε νὰ εὕρω τὸ μέσον δι' αὐτὸ νὰ σὰς εὐχαριστήσω ἀνευ ἐνοχλῆς. Ἰδοὺ, βασιλεῦ, ὁποῖα τὰ πρὸς ὑμᾶς αἰσθηματά μου· ἤδη δὲ ἐπιθυμῶ νὰ μάθω καὶ τὰ ὑμέτερα, τουτέστιν ἐάν με τιμᾶτε δι' εἰλικρινοῦς ἀγάπης, ἢ ἂν προτίθεσθε νὰ εὐχαριστήσῃτε ἀπλῶς ἐν πάθος, ἢ μήπως ἐκ τῆς ἐπιμονῆς μου παροξυνθέντες, ἐφιλοτιμήθητε νὰ θριαμβεύσητε. Ἡ φιλοτιμία, βασιλεῦ, μὲ ἀναγκάζει νὰ σὰς ζητήσω τὰς πληροφορίες ταύτας, τὰς ὁποίας παρακαλῶ νὰ μοὶ δώσητε. Τότε ὁ βασιλεὺς διεβεβαίωσεν αὐτήν, ὅτι τὴν ἡγάπα, ὅσον οὐδεὶς ποτὲ ἡγάπησε. Βασιλεῦ, ἀπήντησεν αὕτη, δὲν δύναμαι περὶ τούτου νὰ πεισθῶ διὰ λόγων, ἀλλὰ δι' ἔργων. Χάριν τινὰ μέλλω παρ' ὑμῶν νὰ ζητήσω, ὀρκισθῆτέ μοι, βασιλεῦ, ὅτι θέλετε μὲ τὴν δώσει διὰ νὰ πεισθῶ κάλλιον περὶ τῆς ἀγάπης σας.

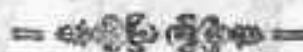
Ὁ δὲ βασιλεὺς ὥρکیσθη τότε εἰς ὅ,τι ἀγαπητὸν καὶ ἱερὸν εἶχεν ὅτι θέλει δώσει εἰς τὴν κόμησάν πάν ὅ,τι ἠθέλει παρ' αὐτοῦ αἰτήσαι, ἀκόμη καὶ αὐτὸ τὸ ἡμισυ τῆς βασιλείας του, μίμηθεις κατὰ τοῦτο τὴν πρὸς τὴν βασιλισσάν Ἐσθῆρ μεγαλοδωρίαν τοῦ Ἀσσυρίου. Ἀλλ' ὁποῖα ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς τοῦ ἤδη ὀρκισθέντος ἡγεμόνος, ὁπότε ἡ κόμησσα, ἀνασπᾶσασα μὲ ἥθος χαρίεν καὶ σταθερὸν ἐκ τῆς ζώνης της ἐγχειρίδιον, ὅπερ ἐπρομηθεύθη ἀρότου τὴν ἠπείλουν, εἶπε πρὸς αὐτόν· Βασιλεῦ, ἡ χάρις ἦν παρ' ὑμῶν θὰ αἰτήσω εἶνε τοῦ νὰ μὴ παραδίασῃτε τὴν τιμὴν μου· διότι, τούτου γενομένου, ἐπιορκεῖται, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει σὰς ὀρκίζομαι ὅτι θέλω βυθίσει τὸ ἐγχειρίδιον τοῦτο εἰς τὸ στῆθος μου. Εἰς ὑμᾶς ἀπόκειται νὰ ἐκλέξητε ποῖος τῶν δύο τούτων ὁρκῶν ἐπιθυμεῖτε νὰ ἐκπληρωθῇ. Καὶ ταῦτα εἰπούσα, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ διὰ τῶν δακρύων ἐπειράτο νὰ πείσῃ αὐτὸν ἵνα τὴν ἀγαθὴν μερίδα λάβῃ. Ὁ οὐρανὸς εἰσήκουσε τὴν δέησίν της· καθότι ὁ βασιλεὺς, συγκινηθεὶς καὶ θυμώσας τὴν ἀρετὴν καὶ γενναιοψυχίαν τῆς κομήσσης, ἐγερθῆτε, τῇ εἶπε, κυρία, δὲν δύναμαι ν' ἀνθίσσω πλέον· ἐθριαμβεύσατε· καὶ ἐπιθυμῶ ἀπὸ τῆς σήμερον νὰ δημοσιεύσω τὸν θρίαμβον τοῦτον στέφων τὴν ἀρετὴν σας. Τοῦτο εἶνε τὸ τελευταῖον καὶ μόνον μέσον, δι' οὗ δύναμαι νὰ εὐχαριστήσω τὸν ἔρωτά μου χωρὶς νὰ φανῶ καὶ ἐπίορκος, νὰ καταστῶ εὐτυχὴς καὶ νὰ τιμήσω ἐπαξίως ὑμᾶς, ἥτις εἰσθε ἀξία θρόνου· ὅθεν ἐτοίμασθητε νὰ βασιλεύσητε τῶν Ἀγγλῶν, ἀροῦ ἐμβασιλεύσατε τῆς καρδίας μου.

Ταῦτα δ' εἰπὼν, διέταξε νὰ καλέσωσι τοὺς εἰς τ' ἀνάκτορα παρευρισκομένους ἄρχοντας, προσκαλέσας συγχρόνως καὶ τὴν μητέρα τῆς κομήσσης μετὰ τῶν κυριῶν τῆς συνοδείας της. Συναθροισθέντων δὲ ἀπάντων διέταξε νὰ προσκυνήσωσι τὴν βασιλισσάν των, εἰς τὸν δάκτυλον τῆς ὁποίας ἔθεσε λαμπρότατον ἀδάμαντα, συγχρόνως ἀσπασθεὶς αὐτήν ὡς σημεῖον ὑποσχέσεως κατὰ τὸ ἔθος τῶν Ἀγγλῶν. Διέταξε δὲ παραυτίκα τὸν τῆς Βουράσης ἐπίσκοπον διακεκριμένον διὰ τὴν παιδείαν του, νὰ εὐλογήσῃ τὸν γάμον, ἀφοῦ προηγουμένως διεκοίνωσεν εἰς τοὺς παρευρεθέντας τὴν μετὰ αὐτοῦ καὶ τῆς κομήσσης διατρέξασαν μυστικὴν σκηνὴν, παρουσιάσας συγχρόνως καὶ τὸ ἐγχειρίδιον ὡς πειστήριον τῆς ἀρετῆς της. Ὁ βασιλεὺς ἐχορήγησε πρὸς τὴν νίαν αὐτοῦ σύζυγον ἐτήσιον εἰσόδημα, καὶ ἐδωρήσατο τὸ δουκάτον τῆς Λαγκαστρίας, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀποκτήσει, ἐκ τινος δημεύσεως. Ἡ κόμησσα χωρὶς νὰ ἐπαρθῇ διὰ τὴν ἀπροσδόκητον τῆς τύχης της μεταβολὴν, νυχάριστος τὸν βασιλέα διὰ συγκινητικωτάτων λέξεων· ἡ μήτηρ της δι' ἀφθόνων χαρᾶς δακρύων ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην της· καὶ πάντες οἱ παρευρεθέντες ἐπευφάνισαν εἰς τὴν γενναίαν ταύτην τοῦ βασιλέως πράξιν. Ἐστάλησαν κατεπειγόντως ταχυδρομοὶ πρὸς τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς κομήσσης, τοὺς ὁποίους ὁ βασιλεὺς ἀφιχθέντας, ἐνηγκαλίσθη μετὰ στοργῆς συγγενικῆς, δαψιλεύσας πρὸς αὐτοὺς μετὰ ταῦτα ἀγαθὰ καὶ τιμὰς.

Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐκ τῆς σπουδῆς τοῦ βασιλέως ὁ

γάμος ἐτελέσθη ἀνευ τῆς ἀπαιτούμενης πομπῆς, προσδιωρίσθη δὲ τὴν τελευτὴν ταύτην ἡ πρώτη Ἰουλίου, καθ' ἣν προσεκληθῆσαν πάντες οἱ Ὁμότιμοι. Τὴν παραμονὴν δὲ ταύτης ἡ βασιλισσα μεταμφιεσθεῖσα, μετέβη ἐκ τῶν ἀνακτόρων εἰς τοῦ πατρὸς τῆς τὸν οἶκον, ἐξ οὗ μετὰ ταῦτα ἡ συνοδία τὴν ἔφερεν εἰς τὸν τοῦ Οὐρεστρίνσταρ ναόν, ἐνθα ὁ βασιλεὺς ἐπανελάβε τὰς ὑποσχέσεις τοῦ γάμου τῶν, μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ὁποίου ἠκολούθησε καὶ ἡ στέφεις τῆς συζύγου του ὡς βασιλίσσης. Αὕτη δὲ περιβεβλημένη τὴν βασιλικὴν στολὴν, καὶ στέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρουσα, συνωδεύθη ἐκ τῶν ἐγκριτοτέρων τοῦ βασιλείου εἰς τὰ ἀνάκτορα. Γυναῖκες καὶ παρθένοι διεσκόρπισαν ἄνθη ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐμελλε νὰ διέλθῃ ὁδῶν, καθωραίσσασαι ταῦτα καὶ διὰ λαμπρῶν παραπιστασμάτων· ὁ δ' ἀὐτὴν ἀντήχει ἐκ τῶν κραυγῶν τοῦ λαοῦ, συνωθουμένου καὶ κραζόντος· Ζήτω ἡ ὡραία βασιλισσα, ἦν τινα ἔσταψεν ἡ ἀρετὴ αὐτῆς! Εἰς δὲ τ' ἀνάκτορα ἐγένοντο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας εὐωχίαι καὶ χοροί, εἰς τινα τῶν ὁποίων ὁ Ἐδουάρδος καθιέρωσε καὶ τὸ τῆς Κάλτης παράσημον τὸ τόσον καὶ σήμερον ἐν Ἀγγλίᾳ τιμῶμενον.

MARIA ANΔΡΙΕΤΟΥ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ Τῷ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙῳ

ΕΚΘΕΣΕΩΣ.

Ἡ ἐπέτειος ἐκθεσις τῶν ἔργων τῶν μαθητῶν τοῦ Πολυτεχνείου, γινομένη ἄλλοτε μὲν ἐν Αὐγούστῳ, πρὸ δύο δὲ ἔτων ἐν Ὀκτωβρίῳ, ἀνεβλήθη κατὰ τὸ ληξάν ἔτος μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου ἐνεκα διαφόρων περιστάσεων καὶ τῆς ἀποδημίας τῆς Α. Μεγαλειότητος, τοῦ Βασιλέως, ὅστις πρὸς ἐμφύχωσιν τοῦ κτασθέντος παρευρίσκειται καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς τὴν ἐκθεσιν ταύτην.

Ἡ ἐκθεσις τῶν καλλιτεχνημάτων δὲν εἶνε παρ' ἡμῖν ξένη, ἀλλὰ πατρῶον ἔθος, ὃν καὶ τὸ πάλαι ἰδίως οἱ καλλιτέχναι ἐξέθετον τὰ ἑαυτῶν ἔργα ὅσκις δὲν διηγωνίζοντο. Κατὰ δὲ τὴν ἀναγέννησιν τῶν τεχνῶν, τὸ ἔθος τοῦτο ἀνακαινίσθη ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, μετὰ ταῦτα δὲ ἐπεκράτησε καὶ ἐν Γαλλίᾳ· καὶ πρῶτον ἐν 1699 ἐγένετο ἐν Παρίσις καλλιτεχνικὴ ἐκθεσις. Μετὰ ταῦτα δὲ, ἀναγνωρισθέντων τῶν μεγάλων ὠφελιμμάτων ἃτινα ἐκ ταύτης προκύπτουσιν, οὐχὶ μόνον ἐμιμήθησαν αὐτὴν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη, ἀλλὰ τὴν ἐφήρμοσαν καὶ εἰς τὰ διάφορα ἔργα τῶν βιωφελῶν τεχνῶν, καὶ εἰς τὰ τῆς γεωργίας προϊόντα, πέμψαι δὲ συνεκροτήθη καὶ ἡ θαυμάσιος ἐκείνη παγκόσμιος ἐκθεσις, τῆς ὁποίας μεγάλα ἔσονται τ' ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὴν πρόοδον τῶν τεχνῶν.

Ἐν Ἑλλάδι δὲ κατὰ πρῶτον κατὰ τὸ 1843—4

τῇ 18 Ἰουλίου ὁ νῦν Διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου, γνωστὸς διὰ τὸν πρὸς τὴν καλλιτεχνίαν ζήλόν του, ἀνακάλυψε παρ' ἡμῖν τὸν καλὸν τῆς ἐκθέσεως ἀγῶνα. Ἡ δὲ κατὰ τὰ δύο πρῶτα καλλιτεχνικά ἔτη ἐμφαινόμενη πρόοδος πύξησε θαυμασίως, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἐκτεθέντων πινάκων, τοὺς ὁποίους μακρὸν ἤβλαν εἶσθαι· ν' ἀντιγράψωμεν ἐνταῦθα· Ὅθεν περιοριζόμεθα νὰ περιπέμψωμεν τὸν περίεργον ἀναγνώστην εἰς τὰς ἐνισυσίους περὶ τοῦτου ἐκδεδομένας ἐκθέσεις τοῦ Διευθυντοῦ. Κατὰ ἰχθὺν δὲ ἀξιολογὸς πρόοδος οὐ μόνον ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκτεθέντων ἔργων καὶ τὴν ποιότητα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὸ εἶδος· διότι ἀλέσως κατὰ τὸ ἔτος 1845—6 οἱ μόνον τὰ ἐλαογραφήματα καὶ τὰ ξυλογραφήματα ἦσαν τριπλάσια τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος, ἀλλὰ καὶ τινα ἐξ αὐτῶν ὑπερεπηνέθησαν ὑπὸ τῶν ἐπὶ τεχνολογικῇ προκληθέντων ξένων ἀρστοτεχνῶν. Πρὸς τοῦτοις δὲ οἱ ἐκθέτες ἦσαν ὑπὲρ τοῦς διπλασίους, καὶ τότε ἐράνησαν τὸ πρῶτον καὶ ἔργα σιδηρουργίας, ξυλουργίας, τεκτονικῆς, ῥαπτικῆς κτλ. Οἱ καρποὶ κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη φαίνοντι ἐτι ὠριμώτεροι καὶ ἀφθονώτεροι, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ξυλογραφίαν, δι' ἧς τὸ πρῶτον παρ' ἡμῖν ἐξεπονήθησαν ἔργα ἐτάμιλλα τῶν ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ. Κατ' ὀλίγον δὲ πλὴν τῶν ῥηθειστῶν τεχνῶν, ἐπέ' εἶχαν προϊόντα ἀξια λόγου προσέτι καὶ αἱ ἐφεξῆς τέχναι· ἡ ἀγγειοπλαστικὴ, ἡ ἑδροφοία, ἡ μεταξουργία, ἡ σχοινοποιία, ἡ βαμβάκοκλωστικὴ, ἡ τοιχογραφία, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ, ἡ λυχνοποιία, ἡ γλυπτικὴ κτλ.

Ἡ ἐπιρροὴ ἐπομένως τοῦ Πολυτεχνείου εἰς τὴν πρόοδον τῆς καλλιτεχνίας καὶ τὴν διαδοσιν τῶν κατ' αὐτὴν ὑγιῶν ἀρχῶν, εἶνε προφανὴς, οὐ μόνον ἐκ τῶν ἐκάστοτε ἐκτιθεμένων ἔργων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς δι' αὐτοῦ βελτιώσεως πολλῶν βιωφελῶν τεχνῶν· διότι πλῆθος μερικίων καὶ νεανίσκων ἐτησίως τὰ στοιχεῖα τῆς καλλιτεχνίας προκτώμενα, ἀγλαΐουσι τὴν ἀνατροφὴν αὐτῶν· οἱ δὲ καὶ ἰδιαίτερας κλίσεως εὐμοιρῆσαντες, καὶ καλλιτεχνίαν τινα, ὡς κύριον ἔργον, ἀσχοῦσιν. Ὅθεν καὶ διδασκάλους τῆς ἱερογραφίας, καὶ γλύπτας, καὶ τοιχογράφους, καὶ ξυλογράφους, καὶ ξυλογλύπτας, καὶ πρωτοτέκτονας, καὶ κοσμηματογράφους δοκίμους ἔδη ἔχομεν. Οἱ δὲ τέλος πρὸ πολλοῦ βιωφελὴ τινα τέχνην ἀσχοῦντες, καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀτέλειαν συνορῶντες, αὐθορμητῶς σπεύδουσι διὰ τῶν ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ μαθημάτων νὰ βελτιωθῶν· καὶ τινες ὑπὲρ πάσαν προσδοκίαν ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ. Ὅθεν οὐ μόνον τὰς πρῶτον διὰ τῶν Ἰταλῶν παρ' ἡμῖν γινομένης τοιχογραφίας κατὰ πολὺ ὑπερβαίνουσιν αἱ τῶν ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ διδασκέντων τοιχογράφων, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιπλατινῶν ἡμετέρων ἐργαστῆσαιχῶν, καὶ τὰ ἐν τοῖς περιοδικοῖς συγγράμμασιν, οἷον τῇ Πανδῶρᾳ πολλὰ ὑπὲρ τῆς τέχνης συνεναγκούσης ξυλογραφήματα, ἀνευθριάστως δυνάμεθα νὰ παραβάλλωμεν πρὸς ἀντίστοιχα Εὐρωπαϊκά ἔργα, καὶ ἄλλα ἄλλων τεχνῶν ὄντως βαναύσως τὸ πρὶν κατασκευαζόμενα.

Ἐκ τῶν ξυλογραφημάτων τούτων παραθέτομεν τρία ἐνταῦθα, τὸ μὲν παριστῶν τὸν Ἰάσωνα τοῦ πε-